

ULUSLARARASI HÜRRİYET VE ADALET DERNEĞİ YAYINI

KUDÜS'DE ÇOCUK TUTUKLAMALARI 1

Olaylar - İfadeler

SUNUŞ

Uluslararası Hürriyet ve Adalet Derneği'nin "2014 Kudüs Yılı" etkinlikleri çerçevesinde yayınlanan elinizdeki kitapçık, Kudüs'te yaşayan çocukların içinde bulunduğu insanlık dışı uygulamaları gözler önüne seren olayların genel niteliğini gösteren kısa bir özetdir.

Doğrudan mahkeme tutanaklarından alınan olaylarda, Kudüslü çocukların işgalci İsrail tarafından uğradıkları tutuklama, hapis, işkence, öğrenimlerinin engellenmesi ve ailelerinin uğratıldıkları birçok acıları, maddi-manevi kayıpları, bizzat çocukların kendi dillerinden anlatılmaktadır.

Bunlar, hem genel olarak dünya kamuoyuna Kudüs'te yaşanan dramın boyutlarını göstermekte, hem de UNİCEF gibi bütün ulusal ve uluslar arası insan hakları kuruluşları ve savunucuları için birer belge niteliği taşımaktadır.

Dernek olarak bu sorunu yakından takip ederek kendi vatanlarında işgal altında yaşayan ve yıllar yılı bir çözüme kavuşturulamayan bu büyük yaraya dikkat çekmeye devam edeceğiz.

Çocukların geleceğinin çalındığı, aileleri büyük acılara boğan bu çocuk hakları ihlalleri, aynı zamanda işgalin meydana getirdiği genel yıkımın boyutlarını da göstermektedir.

Bütün olarak Filistin sorunu ve özel olarak da Kudüs çocuklarının sorunlarının çözümlenerek, bölgedeki hayat normale dönünceye kadar bu konudaki mücadelemiz devam edecektir.

KUDÜS'DE ÇOCUK TUTUKLAMALARI

Kudüs'de çocukların karşılaştığı tutuklama olayları araştırıldığında, şehirdeki çocuk tutuklamalarının çocukların katıldığı belirli olaylar sebebiyle ortaya çıkmadığı söylenebilir. Şehirde çocukları bastırma amacına yönelik planlanmış bir politika sürmektedir. Çocuklar arasında korku yaymak amaçlanmaktadır. 2013 yılında tutuklanan çocukların sayısı 450'ye ulaşmıştır. 2014 yılının ilk yarısında Kudüslü tutuklu çocuk sayısı 114'ü bulmuştur. Bunların yaşları 9 ile 18 arasında değişmektedir. En küçükleri 9 yaşındaki küçük... Kudüs'teki eski şehirdendir. İşgal askerlerince Mescid-i Aksa'da yerleşimcilere taş atma suçlamasıyla tutuklanmış; şiddete ve tehdide maruz kalmış; "Yaho" polis karakolunda 7 saatten fazla bir süre tutulmuş ve babasının gelip taahhüt ve kefalet imzalamasından sonra salıverilmiştir.

Tutuklamaların Kudüs'ün bazı mahallelerinde yoğunlaşmasıyla birlikte, Kudüs'ün birçok mahallesinde çocuklar İsrail polisinin tutuklama işlemleriyle karşı karşıya kalmışlardır. İseviye ve Silvan köyleri, Kudüslü çocukların karşılaştıkları tutuklamalardan en çok nasibini alan yerler olmuştur. Tutuklanan çocuklara yönelik suçlamalar ise taş ve molotof atma üzerinde yoğunlaşmıştır.

Tutuklama şartlarına gelince, çoğu zaman benzer şekildedir. Kanunlara aykırı olarak ya gecenin geç saatlerinde ya da sabahın erken saatlerinde yapılır. Çünkü kanun çocukların akşam saat 10 ile sabah saat 7 arasında tutuklanmalarını yasaklamaktadır. Birçok durumda

çocuklar, soruşturmacılar tarafından çeşitli merkezlerde dövülmekte ve işkence edilmektedirler. 4 oda olarak bilinen Kudüs'teki azınlıkların meselelerine mahsus Meskubiye'deki sorgu merkezinde çocuklara işkence konusunda planlanmış politika hakkında şunlar söylenebilir: Buraya sevk edilen çocukların çoğu çeşitli işkencelerle karşılaşmaktadırlar. Şiddetli bir şekilde dövülmekte, A.S. adındaki çocuk gibi cinsel saldırıya maruz kalmakta, aile ve anneye sövülmektedir (M.A. gibi). Sorgulamaları yapan soruşturmacılar, çocukları sorgulamaya yetkili değildir. Sorguları baştan sona kaydetmemektedirler. Aksine işe dövmekle başlamakta ve sorguda onları itirafa zorlamaktadırlar. Daha sonra itiraflarını ses ve görüntü olarak kaydetmektedirler. Böylece sorgulama kanuna uygun görünmektedir (M.F. adlı çocuğun durumu gibi). İsrail kanunları ailenin sorgulama sırasında çocukla beraber bulunmasına izin verdiği halde, aileler sorgulamada bulundurulmamaktadır. Çocukların % 90'ı sorgulamadan önce avukatlarıyla görüşmemektedir.

2014 yılının ilk çeyreğindeki tutuklamaların % 80'den fazlasında salıvermeler, nakden ödenmesi gereken parasal kefaletle yahut bir veya iki isim kefaletiyle olmaktadır. Parasal kefalet 380 ile 5000 şeker arasında değişmektedir. Bu da ailelere ağır gelmekte, çoğu kez kefaleti ödeyebilmek için başkasından borç almak zorunda kalmaktadırlar. Öte yandan salıverilen çocuklarla ilgili zor şartlar devam etmektedir. Çoğu kez ikamet yerlerinden uzakta, uzun süreli ev hapisleri verilmekte, bu da çoğu zaman okullarından geri kalmalarına sebep olmaktadır. Bu durum bazı sosyal problemleri de ortaya çıkarmaktadır. Geçmişte yaşanan bazı durumlarda kimi çocuklar uyuşturucu bataklığına düşmüşler ve işgalcilere ajanlık yapma durumunda kalmışlardır.

İsrail mahkemeleri tutuklanan Kudüslü çocukların çektikleri sıkıntılarda büyük pay sahibidir. Bu pay, işgal polisinin çocukları sorgulanmaları amacıyla uzun süreli gözaltına alma taleplerine doğrudan olumlu cevap vermekten başlamaktadır. Tutuklamaların son çare olması gerekirken bu mahkemeler bunu çocuklara karşı ilk uygulama ve metot olarak kullanmaktadırlar. Yargıçlar çocukların polis ve soruşturmacılar tarafından şiddet ve işkence gördüklerine dair şikâyetlerini, işkence ve darp izleri vücutlarında görülse dahi önemsememektedirler. Çocukları serbest bırakmaya meyilli olsalar bile bunun için yüksek miktarda kefaletler, ikamet yerinden uzaklaştırma, birçok durumda zorunlu eğitimden yoksun bırakma, ailenin, akrabalarından birinin evinde kalma imkanı bulunmaması halinde çocuklarını barındırabilmek için buldukları yerden uzak yerde bir ev kiralamak zorunda kalmaları gibi zor şartlar ileri sürmektedirler. Bunlardan daha ilerisi çocuğun davranış polisine sevk edilmesidir. Bu, çocuğun salıverilmesinin uygun olup olmadığına karar vermek için çocuğun ve ailesinin sosyal-psikolojik durumunu inceleyen sosyal uzmanlık birimidir. Bazı davranış polisleri, görev sınırlarını aşmakta ve serbest bırakılmalarını sağlayacak olumlu rapor yazma karşılığında çocuklardan itiraf istemektedirler. Mahkemelerin çocuklar hakkında aldıkları kararlar, çocukları caydırıcı kararlar olarak kabul edilmektedir.